

הפטרה מבוארת

על-פי המלבי"ם

שתי הלכות ביום

פרשת כי תצא (ז' דנחמתא)

ספר ישעיה פרק נד, א - י / יז

פרק נד (א) הנביא מתאר במליצתו את עת הגאולה, כאשר ישובו ישראל לארצם, וממשיל את הארץ לאם היולדת את בניה, שהם יושבי הארץ, ועל כך אומר, **רְנִי עֲקָרָה לֹא יִלְדָה** - הגם שציון ישבה שנים רבות כעקרה, שוממה מבלי בניה, הרי בשעה שיתקבצו אליה בניה מכל קצוות הארץ, תרון העקרה, כי הגם שלא ילדה, לא הפסידה, ואף יהיה לה יתרון על שאר הארצות, כי כל הארצות המתהוות לממלכות גדולות עוברות בהכרח מלחמות גדולות, שהם כמו חבלי לידה, ולעומת זאת ציון תקבל לתוכה פתאום עם עצום ללא מלחמות, ועל כך אומר, **פָּצְחִי רִנָּה וְצִהְלִי לֹא חֶלָה** - עלייך לשמוח בכך שלא ילדת, כי על ידי זה לא עברו עליך חבלי לידה, ובכל זאת, **כִּי רַבִּים בְּנֵי צִיּוֹן הַשּׁוֹמְמָה מִבְּנֵי אֶרֶץ אַחֲרַת הַנְּחֻשֶׁת כְּבַעוּלָה**, שהיתה מיושבת כל העת, **אָמַר ה' (ב) הֲרַחֲבִי מְקוֹם אֶהְלֶךְ**, שזהו המקום העיקרי שיושבים בו, כדי שיכיל את כל בנייך, וזהו המשל לירושלים עצמה, **וַיִּרְעוּת מִשְׁפָּנוֹתֶיךָ הַסְמוּכִים** לאהל ומיועדים לאורחים, גם אותם **יִטוּ** להרחיבם מפני ריבוי הבאים, וזהו המשל לכלל ערי יהודה, **אֶל תַּחֲשָׁכֵי** - אל תימנעי אפילו לרגע אחד מלהרחיבם ולהטותם, כי בכל שעה יתרבו הבאים, **הָאֲרִיכֵי מֵיְתָרֶיךָ** המחזיקים את האהלים, שיהיו מוכנים להגדיל את האהל ולהרחיבו, **וַיִּתְדַתְּיךָ**, המחזיקים את האהלים, כדי שיהיה בכוחם להחזיק את האהלים הרבים שייסמכו לך. וכל זה נאמר בדרך משל להתרבות עם ישראל לעתיד לבוא, והתפשטותם בכל הארץ. **(ג) כִּי** מחמת ריבוי היושבים בארץ לא יכיל אותם המקום, עד אשר **יָמִין וּשְׂמֹאל תִּפְרָצֵי**, להרחיב את גבולות הארץ למרחק, **וְזָרְעוּ גוֹיִם יִירָשׁוּ**, כי לא יספיקו להם ערי ישראל, וגם ערי הגויים לא יספיקו להם, **וְעָרִים נְשֻׁמוֹת יוֹשִׁיבוּ** - עד שיצטרכו ליישב ערים שוממות, כדי למצוא מקום לכולם. **(ד) מוֹסִיף ה'** ומנחם את כנסת ישראל, כי בזמן שישבו ישראל על אדמתם היתה להם בושה פנימית בכך שעבדו עבודה זרה וחטאו לה, ולאחר שגלו מארצם ולא הוסיפו לחטוא, היתה להם כלימה חיצונית, מצד האומות שביזו אותם, ועל שני הדברים אומר להם ה', **אֶל תִּירָאֵי** כנסת ישראל ממעשייך הרעים הראשונים, **כִּי לֹא תִבוֹשִׁי** בכך, **וְאֵל תִּכְלָמֵי** מהגויים שביזו אותך בגלות, **כִּי לֹא תַחֲפִירֵי** - לא תצטרכי להסתיר עוד פנייך מחמת אחרים המשפילים אותך, וכנגד הבושה הפנימית אומר, **כִּי בִשְׁתַּ עֲלוּמֶיךָ תִּשְׁפָּחֵי** - אמחל לך על העבירות שעשית בימים הראשונים והתביישת בהם, **וְחִרְפַּת אֲלֻמְנוֹתֶיךָ** שבימי גלותך, **לֹא תִזְכָּרֵי עוֹד**, לאחר שיגאל אותך ה' מהגלות, וישיב את בנייך לארצם. **(ה) ומבאר מדוע תישכח חרפת הגלות, כִּי בַעֲלֶיךָ עֲשִׂיךָ**, הרי ה' **צָבָאוֹת שְׁמוֹ**, ובידו לשדד מערכות הטבע ולהשיבך לארצך, כי כל צבאות היקום תחת ממשלתו. וכנגד בושת החטאים אומר, **וְגֹאֲלֶךָ יִהְיֶה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל**, שזהו כינוי לה' בשעה שישראל מתנהגים בקדושה, ובאותה שעה יהיו ישראל קדושים וצדיקים, וגם באותו הזמן **אֵלֶּהי כָּל הָאָרֶץ יִקְרָא**, כי כל העמים יכירו במלכותו, ובודאי לא יחטאו ישראל עוד. **(ו) ממשיך ומתאר הנביא את כנסת ישראל בזמן הגלות, כִּי כְּאִשָּׁה עֲזוּבָה, וְעֲצוּבַת רוּחַ** על כך שבעלה עזבה, **קְרָאָךָ ה'** בימי גלותך, אבל גם קודם לכן, כשישבו ישראל על אדמתם, **וְאִשְׁתֵּי נְעוּרִים כִּי תִמָּאֵס** על בעלה, **אָמַר** עלייך **אֵלֶּהיךָ**, כי באותו זמן חטאו בעבודה זרה והיו מאוסים בעיני ה'. **(ז) וכנגד זה שהיא כאשה עזובה מנחם אותה ה' ואומר, הלא בְּרַגְעַ קֵטָן עֲזַבְתִּיךָ**, כי כל העזיבה והגלות אינה נחשבת אלא כרגע קטן לעומת התשועה הגדולה והנצחית שעתידיה להיות, **וּבְרַחֲמִים גְּדֹלִים** על כך שנעזבת, **אֶקְבָּצֶךָ**. **(ח) וכנגד זה שהיתה מאוסה בעיניו מחמת חטאיה, אומר ה', בְּשִׁצְפָּ קֶצֶף הַסְּתֵרְתִי פָנַי רַגַע מִמֶּךָ** - גם הקצף שקצפתי עלייך ומחמת כן הסתרתני פני ממשך, היו בערך מועט ביותר, כמו רגע אחד, לעומת החסד הגדול של מחילת עוונותייך, **וּבְחֶסֶד עוֹלָם רַחֲמֶיךָ**, כי על ידי הרחמים התחסדתי חסד עולם למחול את עוונך לגמרי, **אָמַר גֹּאֲלֶךָ ה' (ט) כִּי מִי נָח זֹאת לִי** - הכעס עלייך והעונש המוטל עלייך קשים בעיני כמו הבאת המבול לעולם, לשחת כל בשר, **אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי מֵעַבְרַת מִי נָח עוֹד עַל הָאָרֶץ**, וכמו שנשבעתי שלא להביא עוד מבול על כל העולם **כִּן נִשְׁבַּעְתִּי** שתי שבועות הנוגעות אלייך, **מִקְצֶף עֲלֶיךָ** עוד על עוונותייך הראשונים, אלא אמחל לך עליהם, **וּמִגְעַר בָּךְ** להגלותך. **(י) כִּי** אפילו אם תתבטל השבועה של המבול, ואמחה את כל היקום, עד אשר **הָהָרִים** הגדולים **יִמוּשׁוּ** ממקומם, **וְהַגְּבֻעוֹת** הקטנות **תִּמוּטְיֶנָּה** - תתמוטטנה לגמרי, **וְחֶסְדִּי מֵאֲתָךְ** לעולם **לֹא יִמוּשׁ** ממקומו, **וּבְרִית שְׁלוֹמִי עִמָּךְ לֹא תִמוּט** - לא תתמוטט בשום זמן, **אָמַר מְרַחֲמֶךָ ה' : כֹּאֵן מַסִּימִים הַסְּפָרְדִים, וְהַאֲשַׁכְנַזִים מַמְשִׁיכִים : (יא) באותו זמן שתשב ציון חרבה, על אף שמלאה הארץ בבני ישראל השבים מארצות גלותם, הרי ציון, שהיא כְּעֵינָה סַעְרָה, לֹא נַחֲמָה, כִּיוֵן** שהיא עדיין חרבה, ואומר לה ה', **הֲנִי אֲנִכִּי מְרַבֵּץ בְּפוּךְ אֲבָנֶיךָ** - האבנים שעליהם ירצו

לתרומות והקדשות: 0765-404-360

ארגון 'שתי הלכות ביום' שולח מגוון לימודים בנושאים שונים, ובכמה שפות. מעוניין ללמוד ולהבין את שאר פרקי הנ"ך? הצטרף למסלול לימוד 'נ"ך מבואר' של ארגון 'שתי הלכות ביום', ותקבל פרקי נ"ך מבוארים, בכל בוקר, ישירות לתיבת הדוא"ל שלך! להצטרפות לאחד או יותר ממסלולי הלימוד בדוא"ל: office@2halachot.org

